

Neveléstudomány

Oktatás – Kutatás – Innováció (Hanák Zsuzsanna – Virág Irén)

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM PEDAGÓGIAI ÉS PSZICHOLÓGIAI KAR. BUDAPEST.

A Neveléstudomány arcai

<http://nevelestudomany.elte.hu/>

Bevezetés

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Karának lapja a *Neveléstudomány* című online folyóirat, amelynek alcíme: *Oktatás – Kutatás – Innováció*. Az évente négy alkalommal megjelenő folyóirat elsődleges olvasóinak tekinti az igényes szakmai közösséget, a kutatókat, az oktatókat és a tudományos eredmények közvetlen felhasználóit. Három fő rovatban olvashatók az igen magas szakmai színvonalat képviselő publikációk.

A *Tanulmány* rovatban tudományos szakcikk jelennek meg a neveléstudományról és annak társterületeiről. A legutóbbi szám (2014/1.) fókuszában a felnőttoktatás áll. Olyan problémaköröket vet fel, mint az egész életen át tartó tanulás, a tanuláselméletek, a tanulási környezet, vizualitás a tanulásban, a trendkutatás, az innováció, a menedzsment, a komparatív kutatás, a trendek és témák a kutatásfejlesztésben, emellett érdekes, izgalmas problémafelvetés olvasható a felnőttoktatás történelmi jelentőségéről Magyarországon. Az ezt megelőző számok (2013/1–4.) fókuszában az új neveléstudományi megközelítések, a neveléstudomány történeti, rendszerező áttekintései, a kutatásfejlesztés és az innováció az oktatásban, valamint a neveléstudomány irányzatai, trendjei voltak. E témakörök kutatása, tanulmányozása időszerű, a folyóirat aktuális problémaköröket vizsgál.

A *Szemle* rovat kiemelt célja, hogy a neveléstudomány elméleti kérdései és empirikus kutatásai mellett a pedagógiai fejlesztésekkel összefüggő munkákat és a neveléstudomány kutatásmetodológiai tárgyú írásait mutassa be. A *Szemle* rovat az „Aktuális olvasnivaló” és a „Nézőpontok” mellett kulcskérdéseket fogalmaz meg. A pszichológusnak különösen az első és az aktuális szám kulcskérdései izgalmasak, amelyek az iskolai agressziót és a pszichológiai nézőpontokat érintik. Természetesen a további számok kulcskérdései is érdekesek, fontosak: a gyermekjogok, a drámapedagógia vagy a neveléstudomány történeti, rendszerező

megközelítései. E két rovaton kívül az *Események* című rovat olvasható az online folyóiratban, amelyben több alrovat is található.

A folyóirat feladatának tekinti a pedagógiai szaknyelv tisztaságának a megőrzését, stílusát illetően a tudományos próza nemzetközi gyakorlatban kialakult sajátosságait tartja mérvadónak. Mindezeket leírják a bemutatkozó gondolatokban (1).

Pedagógiai ajánlás magyar szakos tanároknak

A recenzió arra vállalkozik, hogy az eddig megjelent kiadványokat áttekintve olyan pedagógiai és pszichológiai munkákat emeljen ki és mutasson be, amelyek a magyartanároknak a szakjuk tanítása szempontjából aktuális, érdekes és fontos kérdésköröket érintenek.

Az első kiválasztott tanulmány az első évfolyam első számában (2013/1.) a *Tanulmány* rovat *Körkép* alrovatában jelent meg. A különböző korosztályú magyar olvasóközönség nemzetközi olvasásvizsgálatokon elért, több esetben lehangoló eredményei (PISA, SIALS) ismeretében igen aktuális és fontos kutatási kérdéseket vet fel Kis-Tóth Lajos, Fülep Ádám és Racskó Réka *E-papír kísérletek a hazai közoktatásban* című tanulmányában (2013/1: 107–123). A szerzők írásukban egy pilot projekt keretében 2010-ben lezajlott módszertani kísérlet eredményeiről számolnak be. A vizsgálat különböző fejlettségi szintű, elektronikus könyv jellegű eszközök közoktatási célú kipróbálására vállalkozott. A kutatásba négy iskolát vontak be, amelyekben már korábban is folytak hasonló kísérletek, és fejlett informatikai eszköztárral rendelkeznek. Az eszközök bevalásának vizsgálata, a pedagógiai alkalmazási lehetőségek feltárása mellett a kutatók leginkább arra voltak kíváncsiak, hogy „milyen változások következnek be az attitűdben és a tanulási szokásokban a tanulási-tanítási folyamat során” (111). A tanulmány szerzői az e-book használatával kapcsolatos külföldi kutatási vizsgálatok eredményeinek (elektronikus és hagyományos könyvek sajátosságainak összehasonlítása, ergonómiai vizsgálatok, e-könyvek tanulástámogató szerepe) alapján állították fel a hipotéziseiket.

A hivatkozott hazai és külföldi szakirodalmak közül a magyartanítás szempontjából Korat (2010) munkáját érdemes kiemelni, amely arról számol be, hogy az óvodások és az általános iskolások körében végzett e-papír-vizsgálatok során kiderült, hogy „azok a gyerekek, akik elektronikus könyv segítségével tanulnak, jelentős fejlődést érnek el a szóbeli kifejezőmód, a szövegértelmezés és szövegolvasás terén” (115). A magyar gyermekek olvasásértés-vizsgálatainak tükrében ez igen figyelemre méltó eredmény. Bár a PIRLS-vizsgálatokon a magyar tanulók jó eredményeket értek el, a PISA-vizsgálatok olvasott szövegértésében nem ez a tendencia köszön vissza. Ennélfogva nagyon üdvözlendő minden olyan kezdeményezés, amely a diákok szövegértési kompetenciájának a fejlesztésére irányul. A magyar módszertani kísérlet az elektronikus tankönyv funkcióbővülése, az olvasási szokások változásának vizsgálata mellett azt is feltételezte, hogy az „e-papír eszköz hosszú távú használata javítja a szövegértési és szövegalkotási kompetenciát” (116).

A kutatás-módszertani szempontból gondosan előkészített, felépített és kivitelezett vizsgálat során az elemzésben a szerzők elsősorban az elektronikus tanulási környezetre vonatkozó változók elemzésére koncentráltak. „A szövegértési és szövegalkotási kompetenciák fejlődésében, az olvasási szokásokban, valamint a tanulók tudásában bekövetkezett pozitív változások nem tudtak beigazolódni. Ezek változásainak a kimutatására egy hosszabb kísérleti időszakra lenne szükség” (122). A jól követhető logikai struktúrában írt tanulmány körültekintő vizsgálat, kutatás és az elektronikus oktatási környezet terén szerzett sokéves tapasztalat alapján született meg. Az e-book eszközök bevezetésére és ezek pedagógiai vizsgálatára vállalkozó kísérlet az elektronikus tanulási környezetek kialakításának egyik fontos állomása Magyarországon. A magyar közoktatásra vonatkozó módszertani kezdeményezés eredményeinek a megismerése a gyakorló pedagógusokon kívül a tanárképzésben is hasznos, hiszen a sokoldalú eszközhasználat és a képességfejlesztés egyik nagyszerű lehetőségét mutatja be, és az eredmények hozzájárulnak egy komplex elektronikus tanulási

környezet kialakulásához. A magyartanárok számára az olvasás és a szövegértés fejlesztési lehetőségének egy alternatív gyakorlati példaként a kérdés többaspektusú vizsgálatára, a megoldási utak lehetőségeire mutat rá.

A másik írás, Almássy Balázs *Tanártípusok a Nyugat korának magyar irodalmában* című tanulmánya az első évfolyam negyedik számának *Tanulmányok* című rovatában, a *Fókusz* alrovatban jelent meg (2013/4: 45–68). A tanulmány a *Nyugat* három nemzedékének tagjai közül azokat vizsgálta, akik pályájuk kezdetén vagy életük egy meghatározott szakaszában tanárként (is) tevékenykedtek. „S bár igaz ugyan, hogy a tanári munka, a tanárszerep a századforduló költőinek, íróinak esetében ritkán jelentett életre szóló hivatást vagy inkább szerepet, mégis egy olyan keretül és eszközül szolgált a számukra, melyben és mellyel módjuk nyílhatott a létezés sokrétűbb megtapasztalására és megtapasztaltatására. Ma ezek a művek nevelődési regénynek vagy iskolaregénynek címkézve kiemelt jelentőséggel bírnak az irodalmi kánonban” (45). A vizsgált időszakban a tanári pálya népszerűsége a szépirodalom képviselői körében is megnövekedett, hiszen biztos megélhetést, kiszámítható jövőt kínált, mindezek mellett lehetővé tette a művészi és a tudományos alkotómunkát. „Szembetűnő lehet, hogy bár közel száz év választ el minket az adott irodalomtörténeti és történelmi korszaktól, magának a tanári pályának problematikája, kihívásai – talán nem is olyan meglepő módon, amint később látni is fogjuk – azóta sem sokat változtak. Ezért a gyakorlatban szerzett tanári tapasztalatoknak szépirodalmi művek általi illusztrálásával meghatározódhat a mindenkor olvasók fogalomalkotási készsége a tanárságról, mint léthelyzetről, és a tanár életszerepének ellentmondásos jellegéről is. Ráadásul a korszak iskolaregényeinek hatástörténetét és az irodalmi kánonban elfoglalt jelentős helyüket ismerve megkockáztathatjuk azon kijelentésünket, hogy ezek a regények a magyar kultúrkörben máig fokozottabban határozzák meg a közvéleményben kialakult sztereotip tanárképet is” (46–47).

A szerző a *Nyugat* korszakának kontextusában értelmezi a *tanárregény* terminus technicust. Bemutatja a kérdés vizsgálatával foglalkozó munkákat, ezek között a pedagógia interdiszciplináris jellegű, a témára vonatkozó írásait. A tanári hivatás irodalmi megjelenítésének mintázatai után a tanárregény-narratívák kérdéseit tárgyalja a szerző. A tanárbrázolások tipologizálása nem bizonyult könnyű feladatnak, a tanulmány kitér az ábrázolások irodalmi csoportosításának a problematikájára is. A rendkívül gazdag szakirodalmi bázisra épülő tanulmány szerzője mindvégig törekszik a téma többdimenziós, sokoldalú vizsgálatára. Alapos és körültekintő munka, stílusa remek, ugyanakkor a tudományos szöveg mindvégig megköveteli az olvasó teljes koncentrációját. Noha a cím a *Nyugat* világát idézi fel, a pedagógusszerep értelmezése, a hivatás társadalmi megítélése minden korszakban fontos kérdésként merül fel mind szakmai, mind szélesebb társadalmi körökben. Az irodalmi környezet és a tanárregények objektívén keresztül született tanulmány az irodalom kedvelőin és művelőin túl a tanárok, a pedagóguspálya kutatói, a nevelés- és az irodalomtörténészeknek is érdekes kultúrtörténeti adalékokkal szolgál.

A két kiemelt munkán kívül a tudományos folyóirat több olyan írást is közöl, amelyek ugyan nem kapcsolódnak közvetlenül a magyartanításhoz, az általuk tárgyalt pedagógiai kérdések azonban tágabb értelmezésben fontos szerepet töltenek be a tanításban, a pedagógiai munkában. Gyarmathy Éva *Tehetség és tehetséggondozás a 21. század elején Magyarországon* című tanulmánya a 2013. évfolyam második számában (2013/2: 90–106) a *Tanulmányok* rovat *Körkép* alrovatában a tehetséggondozás eltérő szemléleteinek tükrében nyújt áttekintést a témakörrel. Nahalka István *Konstruktivizmus és nevelés* (2013/4: 21–33) című írását szintén a *Tanulmányok* rovat közölte *Új nevelésméleti megközelítések* alrovatában (*Fókusz*). Nahalka István tanulmánya a konstruktivista pedagógia alapvető gondolataival foglalkozik, annak a nevelés egész folyamatára való kiterjeszhetőségét vizsgálja, különös tekintettel az erkölcsi nevelés és az értékrendszer elsajátításának a kérdésére. A folyóirat 2014. évi első számában a neveléstudományokat tágabb értelemben vizsgáló *Körkép* alrovatban olvasható Kiss Virág *A művészet mint nevelés, a nevelés mint művészet* (2014/1: 69–81) személyes reflexiója a nevelés és a művészet kapcsolatáról (*Tanulmányok* rovat).

A *Neveléstudomány* széles horizontján több kutatási terület eredményeit szintetizáló tanulmányok, elméleti és empirikus kutatások, fejlesztések tapasztalatait összegző írások, külföldi és hazai kiemelkedő munkák kritikai elemzése is helyet kapnak. Ez a rendkívül széles tudományos paletta további területek interdiszciplináris kapcsolódását teszi lehetővé, és nagy érdeklődésre tarthat számot nem csupán a neveléstudomány művelői, hanem a pedagógia gyakorlati területein dolgozó olvasóközönség számára is.

A pszichológus ajánlásai a *Neveléstudomány* online folyóirat publikációi alapján

Ahogy az már a bevezetésben megfogalmazódott, az egyik – a *Szemle* – rovatban visszatérő kulcskérdés az iskolai agresszió problémaköre, amely határozottan jelen van az iskolai életben. Gyakorlatilag valamennyi diszciplínát tanító tanár előbb-utóbb szembesül ezzel, így a magyar nyelv és irodalom tanárai is. E témakörben három szakkönyv bemutatása történik meg. Mindhárom recenzió valós, reális tükröt mutat a jelzett szakirodalmakról, ugyanakkor kedvet teremt a teljes művek elolvasásához.

Rose Ingrid *Az iskolai erőszak. Tanulmány az elidegenedésről, a bosszúról és a jóvátételről* című munkájának bemutatását Csík Orsolya írásában olvashatjuk *Erőszak az iskolában* címmel. A kötet a Lélekben Otthon Könyvek gondozásában jelent meg 2010-ben az Oriold és Társai Kiadó (Budapest) munkája nyomán. Csík Orsolya (2013) leírja, hogy „az iskolai erőszak hazánkban is jelen van, sőt annak ámokfutásos esete is megtörtént már. A könyv kiadása tehát határozottan időszerű. Tény persze, hogy Magyarországon a pszichoanalitikus szemlélet és terápiás gyakorlat sokkal kevésbé terjedt el, mint az Egyesült Államokban. Iskolarendszerünk, pedagógiai gyakorlatunk meghatározó része is még mindig inkább irányító-korlátozó rendszerű, mint együttműködő-megengedő. A probléma fontos, és a szöveg didaktikussága ellensúlyozhatja, hogy kevésbé olvasmányos. Így esély van arra, hogy a magyar kiadás is elérje a szerző által megfogalmazott célokat, hogy a könyv az iskolai agresszió jelenségének dinamikáját mind jobban megértesse a szakértőkkel, a családtagokkal, az iskola munkatársaival és a legtágabb értelemben vett oktatási rendszerrel mindegyiküket ráébreszti, hogy minden diák önálló személyiség, saját tapasztalatai, reakciói, hitei és attitűdjei vannak, és joga van az elismerésre és a tiszteletre” (148.). A teljes értékelés reális képet mutat a könyvről, amelyet érdemes elolvasni minden tanári pálya iránt elkötelezett pedagógusnak választott szakpárjától függetlenül.

A második könyv bemutatását Dóczi-Vámos Gabriella végezte el *Iskolai veszélyek* címmel. Az ismertett könyv szerkesztője Aáry-Tamás Lajos és Joshua Aronson, a mű címe: *Iskolai veszélyek* (Complex Kiadó Kft, Budapest). Dóczi-Vámos Gabriella (2013) leírja, hogy „az iskolai agresszió nem magyar probléma. A világon szinte mindenhol küzdenek ellene. Az ombudsmani álláspont szerint az iskolai erőszak magyarországi visszaszorításához a kereteket az európai és hazai jogi normák együttesen adják, amelyekre a helyi megállapodások és szabályok épülhetnek. Amennyiben az oktatás és nevelés területével kapcsolatban álló érintettek az iskolai erőszak visszaszorítását közügynek tekintik, és együttműködésre törekednek, hatékonyabb, helyi igényekhez és feltételekhez igazodó döntések meghozatalára van lehetőség. A kötetben összegyűjtött kutatások eredményei hozzájárulnak a fiatal generáció viselkedésének mélyebb megértéséhez, valamint az iskolában is megjelenő veszélyek, és ezek megjelenési formáinak, mennyiségi és minőségi előfordulásának, természetének megismeréséhez” (152.). A megfogalmazott értékelés valóban időszerű, reális képet ad a jelzett könyv tartalmáról. E mű és a róla szóló kritika elolvasása is javasolható.

A harmadik könyv bemutatását Kemenczky Zsuzsanna végezte el *A rendszerbántalmazás jelensége* címmel. A recenzált könyv szerkesztője Wirth Judit, a címe *Rendszerbe zárva*, a NANE Egyesület gondozásában jelent meg 2009-ben Budapesten. Kemenczky Zsuzsanna (2013) leírja, hogy a tanulmánykötet a „Patent Egyesület és a NANE Egyesület kiadványa, a családon belüli erőszak és a gyermekbántalmazás esetén gyakran kialakuló rendszerbántalmazás jelenségét vizsgálja. A pedagógusképzésben fontos és kiemelt szerepe kell, hogy legyen a gyermekvédelmi alapismereteknek. A képzés során is nagy hasznát vehetjük a műnek, nagyon

fontos, hogy mind a gyakorló, mind a leendő pedagógusok figyelmét felhívjuk e jelenségre, és információkat nyújtsunk róla a gyermekbántalmazás témaköréhez kapcsolódó általános ismereteken túl. A gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaiként, az iskolában dolgozó pedagógusok közvetlen kapcsolatban állnak a gyermekkel, így kulcsfontosságú a szerepük a bántalmazás felismerésében. Nagyon fontos, hogy észrevegyék a gyermek viselkedésében az abúzus elszívására utaló jeleket és a gyanú felmerülése esetén segítséget nyújtsanak. A közoktatási intézmény vezetőjének kötelessége jelezni a területileg illetékes Gyermekjóléti Szolgálatnak. Amennyiben ez elmarad, a pedagógus és a közoktatási intézmény is a rendszerbántalmazás részévé válik, melynek gyakran súlyosabb következményei vannak a gyermek sorsára nézve, mint az elszívott bántalmazásnak, ami miatt segítségre szorul” (154–155).

A másik – a bevezetőben jelzett – kulcskérdés a pszichológiai nézőpontokat érinti. Három szakkönyv értékelő bemutatása történik meg, ezeknek tanulmányozását ugyancsak ajánlom az olvasóknak. Ebben a témakörben az első könyv ismertetését Forrás-Biró Aletta írta *Tanulástechnika a felsőoktatásban* címmel. A könyv szerzője Kata János, művének címe: *Tanulástechnika*, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Alkalmazott Pedagógia és Pszichológia Intézetének gondozásában 2011-ben jelent meg, a Baccalaureus Scientiae Tankönyvek sorozatban (Typotex, Budapest). Forrás-Biró Aletta (2014: 104–106) írja a könyvről: „A kötet részletesen tagolt, fölépítése világos, a fejezetek elején címszavak igazítják el az olvasót a fejezet témájáról. A szerző a bevezetőben jelzi a kötet célját, mérnökhallgatók tanulási technikáinak fejlesztését. A kötet nyelvezete egyértelműen alkalmazkodik a célközönség nyelvéhez – a tanulást segítő könyvekben általában megszokott nyelvezetnél szikárabb nyelv jellemző itt –, a példák és a rendszer felépítésének bemutatása racionális, pontos. Az egyes fejezetek végén ellenőrző kérdések segítik az anyag elsajátítását. [...] A kötet kétségtelen érdeme, hogy jól használható kísérője lehet a BME Tanulástechnika kurzusának, a műegyetemistáknak való nyelvezet, a mérnöki szemlélet és gyakorlati példák révén a hallgatók úgy érezhetik, ezt a tananyagot valóban rájuk szabták. Ez a megközelítés ugyanakkor korlátja is a kötetnek, amennyiben igazi tanulás-módszertani munka helyett inkább egyetemi tanulmányokra szocializálódást segítő kalauz. Feltehetően ennek tudható be, hogy pszichológiai fogalomrendszere némileg pontatlan, elnagyolt, neveléstudományi szemlélete tanulástechnika-felfogásával korszerűtlen, egyes javaslatok pedig kifejezetten kételyeket ébresztenek a recenzensben. Mindenképpen méltányolandó azonban, hogy az egyetemista korosztály számára kínál tanulási segítséget, hozzájárulva ahhoz, hogy az egyetemisták ne csak úgy érezzék, hogy történik velük valami tanulásféle, hanem képesek legyenek fölállalni a saját tanulási folyamatukért való felelősséget”. A könyvről szóló bírálat több kritikai észrevételt is tartalmaz, ennek ellenére tanulságos lehet a kötet, illetve az róla szóló értékelés elolvasása is.

A második könyv bemutatása Mitley Helga nevéhez köthető *A pletyka lélektana* címmel. A könyv szerzője Szeptelszky Zsuzsanna, a címe *A pletyka*. A kötet a Kognitív Szeminárium sorozatban jelent meg, a Gondolat Kiadói Kör gondozásában Budapesten 2002-ben. Mitley Helga (2014: 110–111) írja: „Ajánlott olvasnivaló azon neveléstudománnyal foglalkozók számára, akik érdeklődnek a szociolingvisztika, a szervezetelmélet, hálózatelmélet iránt, illetve képesek úgy tekinteni a pletykára, mint lehetséges sikerfaktorra; olyan lehetőségre, amely jelen van minden szinten, és rajtunk múlik, hogy kihasználjuk-e a fent említett lehetőségeit. A könyv orientál arra, hogy pedagógusként, osztálytermi konfliktus esetén alkalmazzuk-e a pletyka által kivetített kommunikációs hálót annak megoldására, vagy iskolavezetőként átgondoljuk-e a kollégák közötti kapcsolatok szorosságát, mélységét a belső kommunikációs nehézségek javítása érdekében? Míg nem született olyan könyv vagy tanulmány, amely a pletyka témakörét hasonlóan részletesen elemezné, illetve új fogalmakkal, definíciókkal látná el ezt a tudományterületet, ám a sajtó és a közszféra érdeklődése a téma iránt továbbra is állandó. Egyelőre, azok számára, akik nagyobb mértékben kívánnak elmélyülni a pletyka sajátos témakörében, a könyv végén hét oldalas nemzetközi és hazai szakirodalom-lista áll a rendelkezésre”. A recenzió szerzője egy régebben megjelent könyv értékelésére vállalkozott, ennek ellenére a pedagógusi pályán jól felhasználható, gyakorlati haszonnal bíró publikációra hívja fel a figyelmet.

Végül Dara László *Utak önmagunkhoz – mindennapi pszichológia közérthetően* című írását emelem ki. A recensens Bagdy Emőkének *Utak önmagunkhoz* címmel megjelent munkáját méltatja, amely a Kulcslyuk Kiadó gondozásában jelent meg Budapesten 2012-ben. A könyvről Dara László (2014: 114) a következőket írja: „A könyv szerkezete a lélektan leírásától kezdve egyenesen ível végig saját (élet)útjaink jobb megértésén keresztül a pozitív szemléletű önreflexiókig. A személyes élmények és hivatkozások teszik hitelessé és közvetlen hangvételűvé ezt az önmagában véve tudományos igényű könyvet. Éppen úgy talál benne aktuális olvasnivalót a fiatal kamasz korosztály, mint a családalapító felnőtt vagy az unokák körül foglalatostkodó nagyszülő. Bagdy Emőke még a bevezetőben útitársként aposztrofálja az olvasót, majd szinte kézen fogva mutatja az utat saját magunk és környezetünk kapcsolatrendszerének értelmező kalauzaként, néha felszólítva az olvasót saját élményeinek végiggondolására. Éppen ez a közvetlen stílus az, ami megkülönbözteti a szerzőt más íróktól, valamint az önmagunk viselkedését és személyiségünk kialakulását bemutató lineáris felépítés. Önmagunk megismerésének és így életünk pozitív megélésének a vezérfonalára fűzi a szerző a mindennapokban körülöttünk lévő lélektani fogalomrendszert. Ettől a nézőpontbeli váltástól, és az ebből a szemszögből történő mesélő értelmezéstől válik világossá többek között a vitalitásgenerátorok szerepe vagy a konfliktus és kommunikáció szükségessége. A tipográfiai kiemelések megkönnyítik a fontos pontok köré szervezett tartalom áttekintését, így nem jelent problémát egy-egy megragadó részlet visszakeresése vagy újraolvasása sem”. Bagdy Emőke szaktudásán kívül közvetlen stílusának is köszönhetően vált a magyar pszichológia kiemelkedő alakjává.

Összegzés

A *Neveléstudomány* online folyóirat empirikus vizsgálatok eredményeit összegző írásokat, elméleti elemzéseket és egy vagy több kutatási terület eredményeinek átfogó, szintetizáló jellegű bemutatására vállalkozó tanulmányokat közöl. Bemutatja a pedagógiai fejlesztésekkel összefüggő legújabb munkákat, valamint a neveléstudomány kutatásmetodológiai kérdéseivel is foglalkozik. Fontos információkat kaphat az olvasó az *Események* rovatban. A *Neveléstudomány* online folyóirat olvasása jó szívvel ajánlható mindazoknak, akiknek érdeklődnek a neveléstudomány, a pedagógia és a pszichológia elméleti és gyakorlati kérdései iránt.

Irodalom

- Aáry-Tamás, Lajos – Aronson, Joshua 2010. *Iskolai veszélyek*. Complex Kiadó. Budapest.
- Almássy Balázs 2013. Tanártípusok a Nyugat korának magyar irodalmában. *Neveléstudomány* 2013/4: 45–68. http://nevelestudomany.elte.hu/downloads/2013/nevelestudomany_2013_4_45-68.pdf (2014. április 1.) <https://doi.org/10.1628/002268813X13548047926993>
- Bagdy Emőke 2012. *Utak önmagunkhoz*. Kulcslyuk Kiadó. Budapest.
- Csík Orsolya 2013. Erőszak az iskolában. *Neveléstudomány* 1: 147–148. http://nevelestudomany.elte.hu/downloads/2013/nevelestudomany_2013_1_147-148.pdf (2014. április 1.)
- Dara László 2014. *Utak önmagunkhoz – mindennapi pszichológia közérthetően*. *Neveléstudomány* 1: 112–114. http://nevelestudomany.elte.hu/downloads/2014/nevelestudomany_2014_1_112-114.pdf (2014. április 1.)
- Dóczi-Vámos Gabriella 2013. *Iskolai veszélyek*. *Neveléstudomány* 1: 149–153. http://nevelestudomany.elte.hu/downloads/2013/nevelestudomany_2013_1_149-153.pdf (2014. április 1.)
- Forrás-Biró Aletta 2014. Tanulástechnika a felsőoktatásban. *Neveléstudomány* 1: 103–107. http://nevelestudomany.elte.hu/downloads/2014/nevelestudomany_2014_1_103-107.pdf (2014. április 1.)
- Gyarmathy Éva 2013. Tehetség és tehetséggondozás a 21. század elején Magyarországon. *Neveléstudomány* 2: 90–106. http://nevelestudomany.elte.hu/downloads/2013/nevelestudomany_2013_2_90-106.pdf (2014. április 1.)

- Kata János 2011. *Tanulástechnika*. Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Alkalmazott Pedagógia és Pszichológia Intézet. Baccalaureus Scientiae Tankönyvek. Typotex Kiadó. Budapest.
- Kemenczky Zsuzsanna 2013. A rendszerbántalmazás jelensége. *Neveléstudomány* 1: 154–155. http://nevelestudomany.elte.hu/downloads/2013/nevelestudomany_2013_1_154-155.pdf (2014. április 1.)
- Kis-Tóth Lajos – Fülepi Ádám – Racskó Réka 2013. E-papír kísérletek a hazai közoktatásban. *Neveléstudomány* 1: 107–123. http://nevelestudomany.elte.hu/downloads/2013/nevelestudomany_2013_1_107-123.pdf (2014. április 1.)
- Kiss Virág 2014. A művészet mint nevelés, a nevelés mint művészet. *Neveléstudomány* 1: 69–81. http://nevelestudomany.elte.hu/downloads/2014/nevelestudomany_2014_1_69-81.pdf (2014. április 1.)
- Korat, Ofra 2010. Reading electronic books as a support for vocabulary, story comprehension and word reading in kindergarten and first grade. *Computers & Education* 55: 24–31. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2009.11.014>
- Misley Helga 2014. A pletyka lélektana. *Neveléstudomány* 1: 108–111. http://nevelestudomany.elte.hu/downloads/2014/nevelestudomany_2014_1_108-111.pdf (2014. április 1.)
- Nahalka István 2013. Konstruktivizmus és nevelés. *Neveléstudomány* 4: 21–33. http://nevelestudomany.elte.hu/downloads/2013/nevelestudomany_2013_4_21-33.pdf (2014. április 1.)
- Rose, Ingrid. 2010. *Az iskolai erőszak. Tanulmány az elidegenedésről, a bosszúról és a jóvátételről*. Lélekben Otthon Könyvek. Oriold és Társai Kiadó. Budapest.
- Szvetelszky Zsuzsanna 2002. *A pletyka*. Kognitív Szeminárium sorozat. Gondolat Kiadói Kör. Budapest.
- Wirth Judit 2009. *Rendszerbe zárva*. NANE Egyesület. Budapest.

(1) <http://nevelestudomany.elte.hu/index.php/publikacios-stilusunk/> (2014. április 1.)

Hanák, Zsuzsanna – Virág, Irén: Faces of the journal *Neveléstudomány*

Az írás szerzőiről

Hanák Zsuzsanna

Eszterházy Károly Főiskola, Eger, Magyarország

hanak[kukac]ektf.hu

Virág Irén

Eszterházy Károly Főiskola, Eger, Magyarország

viragi[kukac]ektf.hu